

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	7
----------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

§ 1. Εισαγωγή στο δογματικό και κανονιστικό πλαίσιο των ειδικών διαδικασιών	31
1. Αφετηρία	31
1.1. Νομοθετική προαντίληψη	31
1.2. Σχέση ειδικών διατάξεων περί μικροδιαφορών και ειδικών διαδικασιών	32
1.2.1. Κεντρική παρατήρηση	32
1.2.2. Ειδικώς η σχέση μικροδιαφορών και ανακοπής κατά διαταγής πληρωμής	34
1.2.3. Τελικές «οδηγίες»	36
1.2.4. Η παράμετρος του Κανονισμού (ΕΚ) 861/2007 περί μικροδιαφορών	38
2. Οι «ευγενείς (= αρχοντικής καταγωγής)» στόχοι της δικαστικής προστασίας... 40	40
2.1. Το δίπολο της επιδίωξης.....	40
2.2. Το μεθοδολογικό εργαλείο της αρχής της αναλογικότητας = αρχής της οικονομίας της δίκης	41
3. Λόγοι πρόβλεψης των ειδικών διαδικασιών	42
4. Ο βαθύτερος χαρακτήρας των ειδικών διαδικασιών	43
4.1. Εξουσία διαθέσεως των ειδικών διαδικασιών	43
4.2. Εξουσία διαθέσεως του αντικειμένου της δίκης στις ειδικές διαδικασίες: συνάρτηση ουσιαστικής και δικονομικής εξουσίας διαθέσεως	44
§ 2. Οι κατ' ιδίαν κατηγορίες των ειδικών διαδικασιών και διαχρονικό δίκαιο.....	48
1. Οι βασικές κατευθυντήριες γραμμές	48
1.1. Εντατικότερη συστηματοποίηση	48
1.2. (Αυστηρή;) αυτοτέλεια των κατηγοριών και δυνατότητα σωρεύσεως αυτών	48
1.2.1. Ο κανόνας	48
1.2.2. Εξαιρέσεις από τον κανόνα: η expressis verbis νομοθετική πρόβλεψη	51

Περιεχόμενα

1.2.2.1. Στις διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση	51
1.2.2.2. Στις εργατικές διαφορές	53
(α) Παρεμπόμπουσα αγωγή κατά δικονομικού εγγυητή	53
(β) Αγωγή κατά (απλών) ομοδίκων των εναγομένων	54
1.3. Συγκέντρωση εντός της ίδιας ειδικής διαδικασίας διαφορετικών κανονιστικών πλαισίων	56
2. Διαχρονικό δίκαιο: η (κεντρική) ρύθμιση του άρθρου ένατου § 2 ν. 4335/2015	66
2.1. Κατάθεση αγωγής	69
2.2. Λοιπά εισαγωγικά δικόγραφα	69
2.2.1. Αιτήσεις και ανακοπές επί διαταγών	69
2.2.2. Παρεμβάσεις, προσεπικλήσεις, ανακοινώσεις δίκης και παρεμπόμπουσες αγωγές επί ήδη εκκρεμών την 1.1.2016 υποθέσεων	70
2.2.3. Ανταγωγές	72
2.3. Απόδειξη	73
2.3.1. Οδηγίες προς ναυτιλομένους	73
2.3.2. Εμμάρτυρη απόδειξη	76
2.3.2.1. Περιορισμοί στην χρήση των μαρτύρων λόγω ποσού	76
2.3.2.2. Εξαίρεση μαρτύρων	77
2.3.3. Μη πληρούντα τους όρους του νόμου αποδεικτικά μέσα	78
2.3.4. Ένορκες βεβαιώσεις	79
2.4. Αίτηση αναστολής εκτελεσιότητας διαταγής πληρωμής	83
2.5. Ένδικα μέσα	84
2.5.1. Κατάθεση ένδικων μέσων	84
2.5.2. Η καταχρηστική προθεσμία των ένδικων μέσων	86
§ 3. Ενιαίο διαδικαστικό πλαίσιο εκδίκασης των υποθέσεων στις ειδικές διαδικασίες	91
1. Ο πυλώνας του άρθρου 591 ΚΠολΔ	91
2. Το πλάτος και η ένταση των διατάξεων	93
2.1. Προδικασία	93
2.1.1. Άσκηση αγωγής	93
2.1.1.1. Κατάθεση	93
2.1.1.2. Εγγραφή στο πινάκιο	94
2.1.1.3. Κλήτευση	98
2.1.2. Άσκηση παρεμβάσεων, προσεπικλήσης και ανακοίνωσης	101
2.1.3. Άσκηση ανταγωγής	101
2.1.4. Η λειτουργία των προθεσμιών	103
2.2. Συζήτηση στο ακροατήριο	105

2.2.1. Ιδεολογικές καταβολές: το συγκεντρωτικό σύστημα και η οικονομία της δίκης.....	105
2.2.2. Παράσταση με πληρεξούσιο δικηγόρο	107
2.2.3. Κατάθεση προτάσεων	109
2.2.4. Συνάρτηση μέσων επίθεσης και άμυνας και προφορικότητα της συζητήσεως	111
2.2.4.1. Έννοια «μέσων επίθεσης και άμυνας»	111
2.2.4.2. Τύπος προβολής	118
2.2.5. Απόδειξη	119
2.2.5.1. Ο κανόνας	119
2.2.5.2. Αποδεικτικές συμβάσεις.....	119
2.2.5.3. Προσκομιδή αποδεικτικών μέσων.....	122
2.2.5.4. Προσθήκη και αντίκρουση μετά την συζήτηση	124
2.2.5.5. Μάρτυρες.....	126
2.2.5.6. Μη πληρούντα τους όρους του νόμου και ανώνυμα αποδεικτικά μέσα.....	131
2.2.5.7. Ένορκες βεβαιώσεις	134
2.2.5.8. Εξέταση των διαδίκων και αυτοπρόσωπη εμφάνιση αυτών.	138
2.2.5.9. Αυτοψία και πραγματογνωμοσύνη	140
2.2.5.10. Ομολογία.....	141
2.2.5.11. Έγγραφα	143
(α) Μη πληρούντα τους όρους του νόμου έγγραφα	143
(β) Πλαστικότητα των εγγράφων	144
2.2.6. Ερημοδικία	144
2.2.6.1. Ερημοδικία εναγομένου	145
2.2.6.2. Ερημοδικία ενάγοντος και τύχη της ανταγωγής	147
2.2.6.3. Ερημοδικία κυρίως παρεμβαίνοντος.....	149
2.2.6.4. Ερημοδικία ή εμφάνιση προσθέτως παρεμβαίνοντος.....	150
2.2.6.5. Ερημοδικία επί προσεπικλήσεως των αναγκαίων ομοδίκων..	152
2.2.6.6. Ερημοδικία των προσεπικληθέντων αληθούς κυρίου ή νομέως.....	152
2.2.6.7. Προσεπικλήση του υποχρέου προς αποζημίωση.....	152
2.2.6.8. Υποκατάσταση του προσεπικαλούντος.....	155
2.2.6.9. Ειδικές περιπτώσεις ερημοδικίας.....	155
2.2.6.10. Ειδικά επί μη καταβολής του τέλους δικαστικού ενσήμου ..	156
2.3. Απόφαση	158
2.3.1. Συγκρότηση της αποδεικτικής βάσεως της απόφασης: μνεία των ληφθέντων υπ' όψιν αποδεικτικών μέσων.....	158
2.3.2. Παραγόμενες έννομες συνέπειες	160
2.4. Ένδικα μέσα	161

Περιεχόμενα

2.4.1. Προθεσμία.....	161
2.4.1.1. Ανακοπή ερημοδικίας	161
2.4.1.2. Έφεση.....	161
2.4.1.3. Αντέφεση και πρόσθετοι λόγοι έφεσης και αναψηλάφησης...	161
2.4.1.4. Αναψηλάφηση.....	162
2.4.1.5. Αναίρεση.....	163
2.4.2. Κατάθεση παραβόλου.....	164
2.4.3. Εκδίκαση.....	164
2.4.4. Ερημοδικία.....	167
2.4.4.1. Εκκαλούντος ως προς την έφεση και εφεσιβλήτου ως προς την αντέφεση.....	167
(α) Γενικώς στο σύνολο των ειδικών διαδικασιών.....	167
(β) Ειδικώς στις οικογενειακές και τις εργατικές διαφορές	167
2.4.4.2. Εφεσιβλήτου ως προς την έφεση και εκκαλούντος ως προς την αντέφεση	170
2.5. Εκδίκαση αγωγής που εισήχθη με εσφαλμένη διαδικασία	171

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΕΙΔΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

§ 4. Διαφορές από την οικογένεια, τον γάμο και την ελεύθερη συμβίωση.....	177
I. Πεδίο εφαρμογής: το οικογενειακό δίκαιο	177
1. Το εν γένει κανονιστικό πλαίσιο.....	177
2. Οι ειδικότερες παράμετροι προστασίας της οικογένειας.....	179
3. Γενικά δικονομικά χαρακτηριστικά.....	181
3.1. Προδικασία: υποχρεωτική διαμεσολάβηση.....	181
3.1.1. Το κανονιστικό πλαίσιο.....	181
3.1.1.1. Υπαγόμενες διαφορές.....	181
3.1.1.2. Οι κατ' ιδίαν ρυθμίσεις	183
(α) Υποχρεωτική ενημέρωση για την ύπαρξη διαμεσολά- βησης.....	183
(β) Υποχρεωτική κύρια αρχική συνεδρία διαμεσολάβησης ...	184
(γ) Πρακτικό διαμεσολάβησης και εκτελεστότητα της συμφωνίας.....	187
3.1.1.3. Αποτίμηση του συστήματος	188
3.2. Αρμοδιότητα	189
3.3. Δημοσιότητα των δικών	190
II. Υπαγόμενες διαφορές.....	191
1. Γαμικές διαφορές	191
1.1. Εισαγωγικές παρατηρήσεις.....	191
1.2. Οι κατ' ιδίαν περιπτώσεις	193

1.2.1. Διαζύγιο	193
1.2.1.1. Κατ' αντιδικία των συζύγων.....	193
(α) Κανονιστικό πλαίσιο	193
(β) Διάδικοι	195
(γ) Ιστορική βάση, αίτημα της αγωγής και απόδειξη.....	196
(γ.1) Γενική τοποθέτηση	196
(γ.2) Κατ' αντιδικία διαζύγιο.....	199
(γ.2.1) Ισχυρός κλονισμός της έγγαμης συμβίωσης... 199	
(γ.2.1.1) Η έννοια γενικώς του ισχυρού κλονισμού 199	
(γ.2.1.2) Τα μαχητά τεκμήρια του κλονισμού	200
(γ.2.2) Διετής διάσταση των συζύγων	201
(γ.3) Αφάνεια	204
(γ.4) Συγγνώμη	206
(γ.5) Ειδικά η ένσταση καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος διάζευξης.....	207
(δ) Πλειονότητα νομικών βάσεων.....	208
(δ.1) Απλή σώρευση.....	208
(δ.2) Επικουρική σώρευση.....	209
(ε) Σχέση με ακύρωση του γάμου.....	210
(στ) Ανταγωγή (ή και αντίθετη αγωγή): συνδέουσα σχέση, εκκρεμοδικία και άσκηση ένδικων μέσων	212
(ζ) Εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο	218
(ζ.1) Γενικώς (ΑΚ 14, 16)	218
(ζ.2) Ο σύνδεσμος της κοινής ιθαγένειας των συζύγων.....	221
(ζ.3) Ο σύνδεσμος της τελευταίας συνήθους διαμονής των συζύγων πριν την έναρξη της διαδικασίας.....	222
(ζ.4) Ο σύνδεσμος του δικαίου, με το οποίο οι σύζυγοι συνδέονται στενότερα	223
(ζ.5) Η παράμετρος του Κανονισμού (ΕΕ) 1259/2010 της 20ης Δεκεμβρίου 2010 (Ρώμη ΙΙΙ) για την θέ- σπιση ενισχυμένης συνεργασίας στον τομέα του δικαίου που είναι εφαρμοστέο στο διαζύγιο και τον δικαστικό χωρισμό	224
(ζ.5.1) Απόλυτη υπεροχή έναντι του Ιδιωτικού Δι- εθνούς Δικαίου.....	224
(ζ.5.1.1) Κανονιστικό πλαίσιο και δικαιολογητι- κός λόγος	224
(ζ.5.1.2) Ειδικά, η έννοια του γάμου.....	229
(ζ.5.1.3) Σχέση με τον Κανονισμό (ΕΚ) 2201/2003 (Βρυξέλλες ΙΙα').....	230

Περιεχόμενα

(ζ.5.2) Σύνδεσμοι	231
(ζ.5.2.1) Η αρχή της αυτονομίας της βούλησης των συζύγων (lex voluntatis) (άρθρα 5 και 7).....	232
(ζ.5.2.2) Έλλειψη συμφωνίας των μερών.....	234
(ζ.5.3) Προδικαστικά ζητήματα.....	235
(ζ.5.4) Χρονικά όρια εφαρμογής.....	236
1.2.1.2. Συναινετικό διαζύγιο (ΑΚ 1441).....	237
(α) Η παράμετρος της ΕισΝΑΚ 121.....	237
(β) Άκυρο συναινετικό διαζύγιο.....	238
(γ) Ακυρώσιμο συναινετικό διαζύγιο.....	239
(δ) Υπαγωγή στην κατηγορία των γαμικών διαφορών.....	240
1.2.2. Ακύρωση του γάμου.....	241
1.2.2.1. Άκυρος γάμος.....	242
(α) Έννοια και ανάγκη έκδοσης δικαστικής απόφασης.....	242
(β) Ενεργητική νομιμοποίηση	243
(β.1) Ο σύζυγος.....	243
(β.2) Οποιοσδήποτε τρίτος έχων έννομο συμφέρον.....	244
(β.3) Ο εισαγγελέας	246
(β.4) Αντιπρόσωπος του νομιμοποιουμένου (ΑΚ 1379).....	247
(β.4.1) Επί εκούσιας αντιπροσωπεύσεως	247
(β.4.2) Επί νόμιμου αντιπροσώπου	248
(γ) Νομική φύση της δικαστικής απόφασης	249
(δ) Δικονομικές λεπτομέρειες.....	250
(δ.1) Άσκηση παρέμβασης	250
(δ.2) Άμυνα του εναγομένου	251
(δ.2.1) Ενστάσεις	251
(δ.2.1.1) Αμιγείς (ειδικές) δικονομικές ενστάσεις.....	251
(δ.2.1.2) Ενστάσεις αίρουσες την ακυρότητα του γάμου	251
(δ.2.1.3) Ειδικώς, η ένσταση καταχρηστικής άσκησης του επίδικου δικαιώματος (ΑΚ 281)	251
(δ.2.2) Ανταγωγή	256
(δ.2.2.1) Ακύρωση του γάμου.....	256
(δ.2.2.2) Διατροφή επί νομιζόμενου γάμου (ΑΚ 1383).....	256
(δ.2.2.3) Έγκριση του δικαστηρίου ως προς την συναίνεση αφορώσα τον περι-	

ορισμένως ικανό ανήλικο (ΑΚ 1352, 1373 αριθμ. 4)	257
1.2.2.2. Ακυρώσιμος γάμος	258
(α) Αντικείμενο και προϋποθέσεις.....	258
(β) Άμυνα εναγομένου	259
(γ) Παραγραφή/Αποσβεστική προθεσμία	259
1.2.3. Αναγνώριση της ύπαρξης ή της ανυπαρξίας γάμου.....	259
1.2.3.1. Ουσιαστικοί και δικονομικοί όροι.....	259
1.2.3.2. Νομιμοποίηση.....	260
1.2.3.3. Συνάρτηση με δίκη διαζυγίου.....	261
1.2.4. Σχέσεις των συζύγων κατά την διάρκεια του γάμου που πηγάζουν από αυτόν, εκτός από τις υπαγόμενες στον αριθμό 3 του άρθρου 592 ΚΠολΔ.....	261
1.2.4.1. Υποχρέωση για συμβίωση (ΑΚ 1386).....	262
(α) Η ουσιαστική ρύθμιση.....	262
(β) Το δικονομικό αντίκρισμα.....	263
(β.1) Αναγνωριστική αγωγή	263
(β.2) Αποκαταστατική αγωγή	264
(β.2.1) Ενωσιολογικό βάθος.....	264
(β.2.2) Αναγκαστική εκτέλεση.....	264
(β.3) Αρνητική αναγνωριστική αγωγή.....	267
(β.4) Αγωγή αποζημίωσης	267
1.2.4.2. Ρύθμιση του συζυγικού βίου (ΑΚ 1387).....	268
1.2.4.3. Επώνυμο των συζύγων (ΑΚ 1388).....	269
1.2.5. Διαφορές από την ελεύθερη συμβίωση	272
1.2.5.1. Έννοια και διάκριση από ελεύθερη ένωση.....	272
1.2.5.2. Ένταξη στην κατηγορία της ΚΠολΔ 592 αριθμ. 1.....	273
(α) Σύμφωνο συμβίωσης.....	273
(β) Ελεύθερες ενώσεις.....	275
1.2.5.3. Ελαττωματικό σύμφωνο συμβίωσης	277
(α) Ακυρότητα.....	277
(α.1) Περιπτώσιολογία.....	277
(α.2) Νομιμοποίηση.....	277
(β) Ακυρώσιμο σύμφωνο συμβίωσης.....	278
(γ) Απόφαση	279
1.3. Το ιδιαίτερο διαδικαστικό πλαίσιο των γαμικών διαφορών	279
1.3.1. Παθητική νομιμοποίηση επί αγωγής αναγνώρισης της ύπαρξης ή ανυπαρξίας ή ακύρωσης γάμου (ΚΠολΔ 603).....	279
1.3.2. Ο εισαγγελέας ως διάδικος (ΚΠολΔ 604)	281
1.3.3. Δικαιοδοσία επί αλλοδαπών (ΚΠολΔ 605)	285

Περιεχόμενα

1.3.3.1. Πυρήνας: αποκλεισμός της διεθνούς δικαιοδοσίας	285
1.3.3.2. Εξαιρέση: επάνοδος της διεθνούς δικαιοδοσίας	288
1.3.3.3. Κυρώσεις	290
1.3.3.4. <i>Conditio sine qua non</i> : το «υπέρτατο» εμπόδιο του Κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 2003, καθώς και του, μέλλοντος να εφαρμοστεί μετά την 1 Αυγούστου 2022, Κανονισμού (ΕΕ) 1111/2019 του Συμβουλίου της 25ης Ιουνίου 2019.....	291
(α) Υπερέχουσα θέση των Κανονισμών	292
(β) Πεδίο εφαρμογής.....	300
(β.1) Προϋποθέσεις εφαρμογής κατά το αντικείμενο (= εξ επόψεως διεθνούς δικαιοδοσίας): η έννοια του διεθνούς γάμου ως στοιχείου αλλοδαπότητας..	300
(β.2) Προϋποθέσεις εφαρμογής κατά τα υποκείμενα.....	303
(β.3) Το κριτήριο της αιτούμενης δικαστικής προστασίας..	304
(β.3.1) Δίκες διαζυγίου.....	304
(β.3.2) Δικαστικός χωρισμός.....	306
(β.3.3) Αγωγές ακύρωσης γάμου ή αναγνώριση ακυρότητας γάμου.....	307
(β.3.4) Αναγνωριστικές αγωγές περί ανυποστάτου γάμου	311
(β.3.5) Θετική αναγνωριστική αγωγή ως προς το κύρος του γάμου	312
(β.4) Αγωγές μετά τον θάνατο του/των συζύγου/ων.....	312
(β.5) Καταλαμβανόμενοι «γάμοι»: εξ αντικειμένου διαδικασίες.....	313
(β.5.1) Ελεύθερες ενώσεις	313
(β.5.2) Σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης	314
(β.5.3) Γάμος μεταξύ ομοφύλων (προσώπων του ίδιου φύλου)	315
(β.5.4) Πολυγαμικός γάμος.....	316
(β.6) Δικαιοδοτικές βάσεις.....	317
(β.6.1) Ιεραρχία μεταξύ των βάσεων	317
(β.6.2) Σχέση δικαιοδοτικών βάσεων του Κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003 και του Κανονισμού (ΕΕ) 1111/2019 με τις εθνικές ρυθμίσεις	319
(β.6.3) Η δικαιοδοτική βάση της «συνήθους διαμονής»	322
(β.6.4) Η δικαιοδοτική βάση της κοινής ιθαγένειας των συζύγων	329

(β.7) Διάκριση από το θέμα του εφαρμοστέου δικαίου.....	331
(β.8) Σώρευση αγωγής γαμικής διαφοράς με αγωγή γονικής μέριμνας	331
1.3.4. Άσκηση παρέμβασης ή προσεπίκλησης	335
2. Διαφορές από τις σχέσεις γονέων και τέκνων	337
2.1. Γενικές παρατηρήσεις	337
2.1.1. (Δικαστική) αναγνώριση της πατρότητας τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο των γονέων του	337
2.1.1.1. Ενεργητική νομιμοποίηση	339
(α) Μητέρα του τέκνου.....	339
(α.1) Ουσιαστικές προϋποθέσεις	339
(α.2) Απόσβεση του δικαιώματος.....	341
(α.2.1) Πάροδος πενταετίας.....	341
(α.2.2) Θάνατος της μητέρας.....	343
(β) Τέκνο	344
(β.1) Ουσιαστικές προϋποθέσεις	344
(β.1.1) Μετά την γέννησή του	344
(β.1.2) Πριν τον τοκετό.....	344
(β.1.3) Υποχρέωση της μητέρας για αποκάλυψη της ταυτότητας του πατέρα	345
(β.2) Απόσβεση του δικαιώματος	346
(β.2.1) Πάροδος προθεσμίας.....	346
(β.2.2) Θάνατος του τέκνου	349
(γ) Πατέρας και γονείς αυτού	349
(γ.1) Ουσιαστικές προϋποθέσεις.....	349
(γ.2) Προσεπίκληση του τέκνου.....	351
(γ.3) Απόσβεση του δικαιώματος.....	351
2.1.1.2. Παθητική νομιμοποίηση	351
(α) Αγωγή μητέρας.....	351
(β) Αγωγή τέκνου	353
(γ) Αγωγή πατέρα ή των γονέων του.....	355
(δ) Γενικώς ως προς τους κληρονόμους (μητέρας και πα- τέρα).....	355
2.1.1.3. Άμυνα του εναγομένου	356
(α) Άρνηση της ιστορικής βάσης της αγωγής	356
(β) Νομική αβασιμότητα της αγωγής.....	357
(γ) Ενστάσεις	357
(γ.1) Ένσταση «σοβαρών αμφιβολιών»	357
(γ.1.1) Έννοια	357
(γ.1.2) Νομική φύση του ισχυρισμού	358

Περιεχόμενα

(γ.1.3) Περιπτώσιολογία.....	358
(γ.2) Ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος.....	359
(γ.3) Ένσταση απόσβεσης του δικαιώματος.....	359
2.1.1.4. Ιστορική βάση της αγωγής.....	360
2.1.1.5. Ζητήματα τεκμηρίων.....	360
(α) Μαχητό τεκμήριο πατρότητας.....	360
(β) Έμμεση δια τεκμηρίων απόδειξη.....	363
(γ) <i>Ultimum refugium</i> : ανάλυση του γενετικού υλικού (DNA).....	364
2.1.2. Προσθήκη διαφορών αναγνώρισης ακυρότητας της υιοθεσίας.....	364
2.2. Οι κατ' ιδίαν περιπτώσεις.....	365
2.2.1. Προσβολή της πατρότητας.....	365
2.2.1.1. Κανονιστικό πλαίσιο τεκμηρίου καταγωγής από γάμο.....	366
(α) Προϋποθέσεις λειτουργίας.....	366
(α.1) Ο κανόνας και η διάσταση των συζύγων.....	366
(α.2) Διαζύγιο λόγω αφανείας.....	367
(β) Μη εφαρμογή του τεκμηρίου.....	368
(β.1) Γέννηση τέκνου μετά τις τριακόσιες ημέρες.....	368
(β.2) Γέννηση τέκνου από άλλη μητέρα.....	370
(β.3) Διαδοχικές γεννήσεις.....	370
(γ) Σύγκρουση τεκμηρίων (ΑΚ 1466).....	371
2.2.1.2. Ανατροπή του τεκμηρίου (= προσβολή της πατρότητας).....	372
(α) Άσκηση διαπλαστικής αγωγής.....	372
(β) Ενεργητική νομιμοποίηση.....	373
(β.1) Νομιμοποιούμενα πρόσωπα.....	373
(β.2) Νομική φύση και λειτουργία του δικαιώματος.....	376
(γ) Ιστορική βάση της αγωγής και απόδειξη.....	378
(γ.1) Η ρύθμιση του άρθρου 1467 ΑΚ.....	378
(γ.1.1) Πραγματική σύλληψη από άλλον άνδρα.....	378
(γ.1.2) Αδυναμία σύλληψης.....	378
(γ.2) Απόδειξη: οι ιατρικές εξετάσεις ως <i>last but not least</i> αποδεικτικό μέσο.....	380
(γ.2.1) Πεδίο εφαρμογής της ΚΠολΔ 607.....	380
(γ.2.2) Οπαδοί θρησκειών απαγορευουσών την επέμβαση στο φυσικό σώμα (Μάρτυρες του Ιεχωβά) ή των οποίων τα (θρησκευτικά τους) ήθη δεν ευνοούν τέτοιες εξετάσεις (μουσουλμάνοι).....	383
(δ) Άμυνα εναγομένου.....	385
(ε) Αποκλεισμός προσβολής της πατρότητας.....	386
2.2.1.3. Δικονομικά αποτελέσματα της προσβολής.....	388

2.2.1.4. Η πατρότητα επί μεταθανάτιας τεχνητής γονιμοποίησης ή εμφύτευσης.....	389
(α) Τεκμήριο πατρότητας (ΑΚ 1465 § 2).....	389
(β) Ανατροπή του τεκμηρίου.....	390
2.2.2. Προσβολή της μητρότητας.....	391
2.2.2.1. Μητρότητα με βάση την γέννηση.....	391
2.2.2.2. Κυοφορία από άλλη γυναίκα	392
(α) Τεκμήριο μητρότητας (ΑΚ 1464).....	392
(β) Προσβολή (ανατροπή) του τεκμηρίου	394
(β.1) Ενεργητική νομιμοποίηση	394
(β.2) Ιστορική βάση της αγωγής	395
(β.3) Άμυνα εναγομένου και απόδειξη.....	396
(β.3.1) Ενστάσεις.....	396
(β.3.2) Απόδειξη.....	397
2.2.3. Αναγνώριση ύπαρξης ή μη σχέσης γονέα και τέκνου ή γονικής μέριμνας.....	397
2.2.3.1. Κτήση γονικής μέριμνας (ΑΚ 1510, 1515 § 1).....	399
(α) Τέκνα γεννημένα σε γάμο.....	399
(β) Τέκνα γεννημένα χωρίς γάμο των γονέων τους.....	399
2.2.3.2. Ανυπαρξία γονικής μέριμνας ως προς τον ένα ή αμφότερους τους γονείς (= παύση [έκπτωση] γονικής μέριμνας) (ΑΚ 1510 § 2, 1537, 1538)	400
(α) Παύση γονικής μέριμνας (ΑΚ 1510 § 2, 1538)	400
(β) Έκπτωση από την γονική μέριμνα (ΑΚ 1537).....	401
(β.1) Για το ένα τέκνο	401
(β.2) Και ως προς τα λοιπά τέκνα.....	402
2.2.4. Αναγνώριση ύπαρξης ή μη ή άκυρης εκούσιας αναγνώρισης τέκνου χωρίς γάμο των γονέων του ή εξομοίωσής του με τέκνο γεννημένο σε γάμο λόγω επιγενόμενου γάμου των γονέων του, καθώς και προσβολή εκούσιας αναγνώρισης	403
2.2.4.1. Αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη η εκούσια αναγνώριση τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο των γονέων του (ΑΚ 1475-1476).....	404
(α) Εκούσια αναγνώριση.....	404
(α.1) Φορείς του δικαιώματος.....	404
(α.2) Προϋποθέσεις	405
(α.2.1) Δήλωση αναγνώρισης	405
(α.2.2) Συναίνεση μητέρας.....	406
(β) Προσβολή της εκούσιας αναγνώρισης	406
(β.1) Ενεργητική νομιμοποίηση.....	406

Περιεχόμενα

(β.1.1) Τέκνο	407
(β.1.2) Γονείς της μητέρας.....	407
(β.1.3) Παππούς και γιαγιά της πατρικής γραμμής ...	407
(β.1.4) Αληθινός πατέρας	407
(β.1.5) Μητέρα	408
(β.1.6) Ο δηλωθείς από τους γονείς του πατέρας.....	409
(β.2) Ιστορική βάση	409
(β.3) Αποσβεστική προθεσμία.....	410
(β.4) Αποτελέσματα.....	410
(γ) Αναγνώριση ακυρότητας λόγω αντίθεσης στα χρηστά ήθη (ΑΚ 178-179) ή καταχρηστικότητας (ΑΚ 281) της εκούσιας αναγνώρισης.....	410
(δ) Ακύρωση της εκούσιας αναγνώρισης κατά τις γενικές διατάξεις περί ελαττωμάτων της βούλησης (ΑΚ 140, 147, 150).....	411
2.2.4.2. Εξομοίωση τέκνου γεννημένου χωρίς γάμο των γονέων του με τέκνο γεννημένο σε γάμο λόγω επιγενόμενου γάμου των γονέων του (ΑΚ 1473)	412
2.2.5. Αναγνώριση ύπαρξης ή μη υιοθεσίας ή η λύση της.....	413
2.2.5.1. Αναγνώριση ότι υπάρχει ή δεν υπάρχει ή είναι άκυρη η υιοθεσία (ΑΚ 1549, 1560, 1575, 1576)	413
(α) Γενικές προϋποθέσεις της υιοθεσίας.....	413
(α.1) Ανηλικότητα του θετού τέκνου.....	414
(α.2) Μη αναγκαιότητα ύπαρξης βιολογικού δεσμού μεταξύ θετού γονέα και θετού τέκνου	414
(α.3) Ικανότητα για δικαιοπραξία του θετού γονέα.....	414
(α.4) Όρια και διαφορά ηλικίας	415
(α.5) Αριθμός προσώπων που υιοθετούνται ή υιοθετούν.....	417
(α.6) Αίρεση ή προθεσμία.....	417
(α.7) Συμφέρον του θετού τέκνου	418
(α.8) Συναίνεση των ενδιαφερομένων	418
(β) Άσκηση αναγνωριστικής αγωγής.....	420
2.2.5.2. Μονομερής λύση της υιοθεσίας με δικαστική απόφαση (ΑΚ 1571, 1588).....	423
(α) Ανηλικού.....	423
(α.1) Προϋποθέσεις.....	423
(α.2) Ενεργητική νομιμοποίηση	424
(α.3) Εξουσία του δικαστηρίου	426
(α.4) Νομική φύση του δικαιώματος.....	427
(β) Ενηλικού.....	428

2.2.6. Αναγνώριση ύπαρξης ή μη επιτροπείας ανηλίκων	428
2.2.6.1. Έννοια της επιτροπείας.....	428
2.2.6.2. Αναγνωριστική αγωγή με αντικείμενο την επιτροπεία	430
2.3. Το ιδιαίτερο διαδικαστικό πλαίσιο	430
2.3.1. Ικανότητα δικαστικής παράστασης και ανακριτικό σύστημα στις δίκες της υιοθεσίας	430
2.3.1.1. Ικανότητα δικαστικής παράστασης.....	430
2.3.1.2. Ανακριτικό σύστημα στις δίκες της υιοθεσίας.....	431
2.3.2. Η «βιολογική αλήθεια»	432
2.3.2.1. Όρια	432
2.3.2.2. Απειλή χρηματικής ποινής	441
2.3.2.3. Κλήτευση των εξεταζόμενων και μέτρα κατά την εξέταση	441
2.3.3. Κατά τόπον αρμοδιότητα επί αγωγής αναγνώρισης της ύπαρξης ή μη σχέσης γονέως και τέκνου	442
2.3.4. Παθητική νομιμοποίηση	443
2.3.4.1. Αγωγή προσβολής πατρότητας τέκνου γεννημένου σε γάμο	443
2.3.4.2. Αγωγή προσβολής μητρότητας.....	447
2.3.4.3. Αγωγή αναγνώρισης της ύπαρξης ή μη σχέσης γονέως και τέκνου, γονικής μέριμνας, εκούσιας αναγνώρισης ή εξομοίωσης λόγω επιγενόμενου γάμου των γονέων του ενός τέκνου που γεννήθηκε χωρίς γάμο τους με τέκνο γεννημένο σε γάμο ή ακυρότητας εκούσιας αναγνώρισης ή παρόμοιας εξομοίωσης	449
2.3.4.4. Αγωγή προσβολής εκούσιας αναγνώρισης.....	451
2.3.4.5. Αγωγή αναγνώρισης της ύπαρξης ή μη ή ακυρότητας ή λύσης της υιοθεσίας.....	452
2.3.4.6. Αγωγή αναγνώρισης της ύπαρξης ή μη επιτροπείας.....	453
3. Λοιπές οικογενειακές διαφορές	453
3.1. Γενικές παρατηρήσεις	453
3.2. Κατηγορίες	455
3.2.1. Καθορισμός, μείωση ή αύξηση της συνεισφοράς του καθενός από τους συζύγους για τις ανάγκες της οικογένειας, διατροφή λόγω γάμου, διαζυγίου ή συγγένειας, δαπάνες του τοκετού και διατροφή της άγαμης μητέρας, καθώς και διατροφή της μητέρας από κληρονομική μερίδα επαχθείσα στο τέκνο που αυτή κυοφορεί.....	455
3.2.1.1. Εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.....	455
(α) Συνεισφορά των συζύγων/Διατροφή λόγω γάμου (ΑΚ 1389-1390)	455

Περιεχόμενα

(β) Διατροφή λόγω διακοπής της έγγαμης συμβίωσης (ΑΚ 1391).....	457
(γ) Διατροφή επί νομιζόμενου γάμου: λόγω ακυρότητας (ΑΚ 1383 § 2) ή ακυρώσεως (ΑΚ 1384).....	459
(γ.1) Υπαγόμενες διαφορές.....	459
(γ.2) Κατανομή βάρους απόδειξης.....	461
(δ) Μεταγαμιαία (= μετά το διαζύγιο) διατροφή (ΑΚ 1442-1445).....	464
(ε) Διατροφή λόγω συγγένειας (ΑΚ 1485-1500, 1504).....	465
(στ) Δαπάνες τοκετού και διατροφή της άγαμης μητέρας (ΑΚ 1503) και της κυοφόρου γυναίκας.....	466
(στ.1) Άγαμη μητέρα.....	466
(στ.2) Κυοφόρος γυναίκα.....	468
(στ.3) Χρηματική ικανοποίηση για ηθική βλάβη (ΑΚ 59, 932).....	469
(ζ) Διατροφή της μητέρας κυοφορουμένου κληρονόμου από κληρονομική μερίδα επαχθεία σε αυτόν (ΑΚ 1867) ..	469
(η) Μεταρρυθμιστική αγωγή επί καταβολής της διατροφής με την μορφή περιοδικών παροχών (ΚΠολΔ 334).....	470
(θ) Αποκλειόμενες διαφορές.....	472
(3.2.1.2) Ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο: Κανονισμός (ΕΚ) 4/2009 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2008, για την διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων και την συνεργασία σε θέματα υποχρεώσεων διατροφής.....	474
(α) Το αξιακό πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΚ) 4/2009.....	475
(β) Πεδίο εφαρμογής.....	476
(β.1) Προϋποθέσεις εφαρμογής κατά το αντικείμενο: η έννοια της διατροφής.....	476
(β.1.1) Διατροφή απορρέουσα από οικογενειακές σχέσεις ή σχέσεις συγγένειας, γάμου ή αγωγιστείας.....	476
(β.1.2) Διατροφή απορρέουσα από σχέσεις χωρίς γάμο ή από συμφωνία των μερών.....	478
(β.1.2.1) Διατροφή από ελεύθερες ενώσεις.....	478
(β.1.2.2) Διατροφή από σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης.....	479
(β.1.2.3) Διατροφή από γάμο μεταξύ ομοφύλων (προσώπων του ίδιου φύλου).....	480
(β.1.2.4) Διατροφή από πολυγαμικό γάμο.....	480

(β.1.2.5) Ενδιάμεσο συμπέρασμα	480
(β.1.3) Διατροφή λόγω θανάτου.....	481
(β.1.4) Διατροφή και περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ιδίως η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα (ΑΚ 1400).....	481
(β.2) Προϋποθέσεις εφαρμογής κατά τα υποκείμενα.....	482
(β.3) Δικαιοδοτικές βάσεις: ο κανόνας της «συνήθους διαμονής»	482
(β.4) Παρέκταση.....	486
(β.4.1) Έγγραφο συμφωνία των μερών	486
(β.4.2) Παράσταση του εναγομένου στο δικαστήριο.....	488
(β.5) Ο σύνδεσμος της κοινής ιθαγένειας των διαδι- κων (: συντρέχουσα διεθνής δικαιοδοσία).....	488
(β.6) Αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis).....	488
(β.7) Συμπληρωματικός κανόνας δικαιοδοσίας (: περι- ορισμός άσκησης αγωγών).....	489
(β.8) Κατάληξη: υπεροχή του Κανονισμού (ΕΚ) 4/2009 έναντι του εθνικού δικαίου.....	490
(β.9) Σχέση του Κανονισμού (ΕΚ) 4/2009 με άλλες κοι- νοτικές πράξεις και διεθνείς συμβάσεις και συμ- φωνίες.....	494
(β.9.1) Ο Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001.....	494
(β.9.2) Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1215/2012.....	494
(β.9.3) Άλλες κοινοτικές πράξεις	494
(β.9.4) Διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες.....	495
(β.10) Εφαρμοστέο δίκαιο	495
3.2.2. Άσκηση γονικής μέριμνας του τέκνου κατά την διάρκεια του γά- μου και σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή όταν πρόκειται για τέκνο χωρίς γάμο των γονέων του, διαφωνία των γονέων κατά την κοινή άσκηση από αυτούς της γονικής τους μέ- ριμνας, καθώς και την επικοινωνία γονέων και λοιπών ανιόντων με το τέκνο.....	498
3.2.2.1. Το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο.....	498
(α) Άσκηση της γονικής μέριμνας	499
(α.1) Ανάθεση.....	499
(α.1.1) Διαρκούντος του γάμου	499
(α.1.2) Επί διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή ακύρωσης του συμφώνου συμβίωσης συ- ζύγων ή των μερών του συμφώνου συμβί- ωσης.....	504

Περιεχόμενα

(α.1.3) Επί διασπάσεως της έγγαμης συμβίωσης ή επί διαστάσεως των μερών του συμφώνου συμβίωσης	507
(α.1.4) Τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους.....	508
(α.1.4.1) Γονική μέριμνα όταν το τέκνο δεν έχει αναγνωρισθεί (ΑΚ 1515 § 1 εδάφ. α΄)	509
(α.1.4.2) Γονική μέριμνα όταν το τέκνο έχει αναγνωρισθεί.....	510
#1 Εκούσια αναγνώριση ή δικαστική ύστερα από αγωγή του πατέρα του τέκνου ή του παππού ή της γιαγιάς της πατρικής γραμμής (ΑΚ 1515 § 1 εδάφ. β΄)	510
#2 Δικαστική αναγνώριση ύστερα από αντιδικία με τον πατέρα (ΑΚ 1515 § 2)	510
(α.2) Αφαίρεση της άσκησης της γονικής μέριμνας	510
(α.2.1) Αφαίρεση χωρίς την βούληση των ασκούντων γονέων (ΑΚ 1532-1533).....	511
(α.2.2) Αφαίρεση μετά από αίτηση των ασκούντων γονέων (ΑΚ 1535).....	513
(α.2.3) Αφαίρεση λόγω καταδίκης σε φυλάκιση για αδίκημα διαπραχθέν με δόλο αφορόν την ζωή, την υγεία και τα ήθη τέκνου (ΑΚ 1537 εδάφ. β΄)	514
(α.2.4) Δικαστική αναγνώριση της αυτοδικαίτης έκπτωσης από την γονική μέριμνα (ΑΚ 1537 εδάφ. α΄)	516
(β) Επικοινωνία (ΑΚ 1520)	516
(γ) Μεταβολή των συνθηκών της γονικής μέριμνας (ΑΚ 1536).....	518
3.2.2.2. Το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο: ο Κανονισμός (ΕΚ) 2201/2003 για την διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας και, μετά την 1 Αυγούστου 2022, ο Κανονισμός (ΕΕ) 1111/2019.....	519
(α) Γενικές κατευθύνσεις.....	520
(α.1) Υποθέσεις γονικής μέριμνας.....	521
(α.2) Η έννοια του «παιδιού»	525
(α.3) Δικαιοδοτικές βάσεις	526
(α.3.1) Συνήθης διαμονή του παιδιού: κανονική ή «άλλη».....	526
(α.3.1.1) «Κανονική» συνήθης διαμονή.....	526

(α.3.1.2) «Άλλη» συνήθης διαμονή και προϋποθέσεις παραπομπής.....	527
(α.3.1.3) Η έννοια της «συνήθους διαμονής».....	535
#.1 Κριτήρια για το συμφέρον του παιδιού.....	535
#.2 Ειδικότερα, η βούληση του παιδιού.....	538
#.3 Απαγωγή παιδιού	540
#.4 Σχέση (σύγκρουση) δικαιώματος επιμέλει- ας και δικαιώματος επικοινωνίας.....	547
(α.3.2) Παρεκκλίσεις από την δικαιοδοτική βάση της συνήθους διαμονής.....	549
(α.3.2.1) Γενικώς	549
(α.3.2.2) Ειδικώς η παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας	553
(α.3.2.2.1) Κατά το άρθρο 12 του Κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003.....	553
#.1 Γενική κατεύθυνση	553
#.2 Προϋποθέσεις συνδρομής παρέκτασης.....	555
#.2.1. Εκκρεμής γαμική διαφορά.....	555
#.2.2. Ύπαρξη στενής σχέσης του παιδιού με το κράτος μέλος της παρέκτασης	558
#.2.3. Κοινές προϋποθέσεις.....	560
#.2.3.1. Αποδοχή της παρέκτασης από τα ενδι- αφερόμενα μέρη	560
#.2.3.2. Το συμφέρον του παιδιού	563
#.2.3.2.1. Εννοιολογική προσέγγιση.....	563
#.2.3.2.2. Τεκμήριο συμφέροντος του παιδιού.....	564
#.3. Σχέση των δικαιοδοτικών βάσεων των §§ 1 και 3 του άρθρου 12 του Κανονισμού (ΕΚ) 2201/2003.....	565
(α.3.2.2.2) Κατά το άρθρο 10 του Κανονι- σμού (ΕΕ) 1111/2019.....	566
(α.3.3) Επικουρικές δικαιοδοτικές βάσεις.....	568
(α.4) Διαδικαστικά ζητήματα και <i>lex fori</i>	569
(α.5) Έλλειψη διεθνούς δικαιοδοσίας	570
3.2.3. Ρύθμιση της χρήσης της οικογενειακής στέγης και κατανομή των κινητών μεταξύ των συζύγων.....	571
3.2.3.1. Η ρύθμιση της χρήσης της οικογενειακής στέγης (ΑΚ 1393)....	571
3.2.3.2. Κατανομή της χρήσης των κινητών επί διακοπής της συμβίωσης (ΑΚ 1394-1395)	574

Περιεχόμενα

3.2.4. Κάθε άλλη περιουσιακού δικαίου διαφορά, απορρέουσα από την σχέση των συζύγων ή των γονέων και τέκνων.....	576
3.2.4.1. Η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα (ΑΚ 1400).....	577
(α) Ουσιαστικοί και δικονομικοί όροι	577
(β) Είδος διαδικασίας	580
3.2.4.2. Συμμετοχή στα αποκτήματα στο σύμφωνο συμβίωσης.....	582
3.2.4.3. Συμμετοχή στα αποκτήματα στην ελεύθερη ένωση	583
3.2.4.4. Διαφορές από σύμβαση κοινοκτημοσύνης των συζύγων (ΑΚ 1403-1416)	585
3.2.4.5. Οι διαφορές από την διαχείριση της περιουσίας του ενός από τον άλλο σύζυγο (ΑΚ 1399).....	588
3.3. Το ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων και των καταχωρισμένων συντρόφων	590
3.3.1. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1103/2016 του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2016 «για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στο τομέα της διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των συζύγων»	591
3.3.1.1. Πεδίο εφαρμογής.....	591
3.3.1.2. Διεθνής δικαιοδοσία.....	597
(α) Συγκέντρωση διεθνούς δικαιοδοσίας	597
(α.1) Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συζύγων	597
(α.2) Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου.....	598
(α.2.1) Γενικά	598
(α.2.2) Ειδικά η αξίωση συμμετοχής στα αποκτήματα επί συμβολαιογραφικού συναινετικού διαζυγίου	600
(α.3) Κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων: διεθνής δικαιοδοσία σε άλλες περιπτώσεις.....	602
(α.4) Ρητή συμφωνία παρέκτασης διεθνούς δικαιοδοσίας	606
(α.4.1) Προϋποθέσεις	606
(α.4.2) Έννομη συνέπεια.....	607
(α.5) Σιωπηρή παρέκταση: παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου	608
(α.6) Εναλλακτική διεθνής δικαιοδοσία	610
(α.6.1) Μη αναγνωριζόμενος γάμος.....	610
(α.6.2) Έλλειψη δικαιοδοσίας στις περιπτώσεις	

των άρθρων 4 και 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 1103/2016	611
(α.6.3) Μη εφαρμογή της εναλλακτικής διεθνούς δικαιοδοσίας.....	611
(α.7) Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία: η ακίνητη πε- ριουσία.....	611
(α.8) Αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis).....	612
(β) Ανταγωγή	613
(γ) Εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο.....	614
(γ.1) Γενικοί όροι	614
(γ.2) Εθνικό κανονιστικό πλαίσιο (ΑΚ 15).....	615
(γ.2.1) Περιεχόμενο του όρου «περιουσιακές σχέ- σεις των συζύγων».....	615
(γ.2.2) Σύνδεσμοι	617
(γ.3) Το πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 1103/2016.....	618
(γ.3.1) Γενικές κατευθύνσεις	618
(γ.3.2) Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου με συμφωνία των συζύγων	620
(γ.3.2.1) Το υποχρεωτικό πλαίσιο της συμφωνίας	620
(γ.3.2.2) Τυπικό και ουσιαστικό κύρος της συμφωνίας επιλογής του εφαρμο- στέου δικαίου.....	622
#.1 Τυπικό κύρος	622
#.2 Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος.....	622
(γ.3.2.3) Τυπικό κύρος της συμφωνίας περί ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσε- ων των συζύγων.....	623
(γ.3.3) Έλλειψη συμφωνίας των συζύγων	624
(γ.4) Λοιπές οριοθετήσεις.....	626
(γ.4.1) Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δι- καίου και αποτελέσματα έναντι τρίτων.....	626
(γ.4.2) Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων.....	627
(γ.4.3) Αποκλεισμός εφαρμογής διατάξεων.....	627
(γ.4.3.1) Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστι- κού δικαίου.....	627
(γ.4.3.2) Δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή... 628	
(γ.4.4) Σύγκρουση δικαίων εδαφικού χαρακτήρα.....	629
(γ.4.5) Σύγκρουση δικαίων προσωπικού χαρακτήρα	630
3.3.2. Ο Κανονισμός (ΕΕ) 1104/2016 του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 2016 «για τη θέσπιση ενισχυμένης συνεργασίας στο τομέα της	

Περιεχόμενα

διεθνούς δικαιοδοσίας, του εφαρμοστέου δικαίου και της αναγνώρισης και εκτέλεσης αποφάσεων σε ζητήματα περιουσιακών σχέσεων των καταχωρισμένων συντρόφων»	631
3.3.2.1. Πεδίο εφαρμογής	631
3.3.2.2. Διεθνής δικαιοδοσία	636
(α) Συγκέντρωση διεθνούς δικαιοδοσίας	636
(α.1) Διεθνής δικαιοδοσία σε περίπτωση θανάτου ενός εκ των συντρόφων	636
(α.2) Διεθνής δικαιοδοσία σε περιπτώσεις λύσης ή ακύρωσης	638
(α.3) Κλίμακα διαδοχικών συνδετικών στοιχείων: διεθνής δικαιοδοσία σε άλλες περιπτώσεις.....	639
(α.4) Ρητή συμφωνία παρέκτασης διεθνούς δικαιοδοσίας	642
(α.4.1) Προϋποθέσεις	643
(α.4.2) Έννομη συνέπεια.....	644
(α.5) Σιωπηρή παρέκταση: παράσταση του εναγομένου ενώπιον του δικαστηρίου	644
(α.6) Εναλλακτική διεθνής δικαιοδοσία	646
(α.6.1) Μη αναγνωριζόμενος θεσμός της σχέσης καταχωρισμένης συμβίωσης	646
(α.6.2) Έλλειψη δικαιοδοσίας στις περιπτώσεις των άρθρων 4 και 6 του Κανονισμού (ΕΕ) 1104/2016	647
(α.6.3) Μη εφαρμογή της εναλλακτικής διεθνούς δικαιοδοσίας.....	647
(α.7) Επικουρική διεθνής δικαιοδοσία: η ακίνητη περιουσία.....	647
(α.8) Αναγκαστική δικαιοδοσία (forum necessitatis).....	648
(β) Ανταγωγή	649
(γ) Εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο	650
(γ.1) Γενικοί όροι	650
(γ.2) Εθνικό κανονιστικό ιδιωτικό - διεθνολογικό πλαίσιο	652
(γ.2.1) Σύμφωνα συμβίωσης υπό τον ν. 3719/2008	652
(γ.2.1.1) Περιεχόμενο του όρου «περιουσιακές σχέσεις των συζύγων (= συντρόφων)»	652
(γ.2.1.2) Σύνδεσμοι	654
(γ.2.2) Σύμφωνα συμβίωσης υπό τον ν. 4356/2015 ...	655
(γ.3) Το πλαίσιο του Κανονισμού (ΕΕ) 1104/2016.....	656

(γ.3.1) Γενικές κατευθύνσεις	656
(γ.3.2) Επιλογή του εφαρμοστέου δικαίου με συμφωνία των συντρόφων	658
(γ.3.2.1) Το υποχρεωτικό πλαίσιο της συμφωνίας	658
(γ.3.2.2) Τυπικό και ουσιαστικό κύρος της συμφωνίας επιλογής του εφαρμο- στέου δικαίου.....	660
#1. Τυπικό κύρος	661
#2. Συναίνεση και ουσιαστικό κύρος.....	661
(γ.3.2.3) Τυπικό κύρος της συμφωνίας περι ρυθμίσεως των περιουσιακών σχέσε- ων των συντρόφων.....	662
(γ.3.3) Έλλειψη συμφωνίας των συντρόφων	662
(γ.4) Λοιπές οριοθετήσεις.....	664
(γ.4.1) Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δι- καίου και αποτελέσματα έναντι τρίτων.....	664
(γ.4.2) Προσαρμογή εμπράγματων δικαιωμάτων.....	665
(γ.4.3) Αποκλεισμός εφαρμογής διατάξεων.....	666
(γ.4.3.1) Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστι- κού δικαίου	666
(γ.4.3.2) Δημόσια τάξη του δικάζοντος δικαστή... ..	667
(γ.4.4) Σύγκρουση δικαίων εδαφικού χαρακτήρα	668
(γ.4.5) Σύγκρουση δικαίων προσωπικού χαρακτήρα.....	669
3.4. Το ιδιαίτερο διαδικαστικό πλαίσιο	669
3.4.1. Σώρευση αγωγών (ΚΠολΔ 610).....	670
3.4.2. Υποχρεωτική συμβιβαστική επίλυση της διαφοράς (ΚΠολΔ 611)	674
3.4.3. Γνώμη του τέκνου και επικοινωνία με δικαστή (ΚΠολΔ 612)	677
3.4.4. Αναγκαστική εκτέλεση	680
3.4.4.1. Απόδοση ή παράδοση τέκνου (ΚΠολΔ 613)	680
(α) Γενικώς (ΚΠολΔ 950 § 1 εδάφ. α').....	680
(β) Βεβαιωτικός όρκος (ΚΠολΔ 950 § 1 εδάφ. β').....	681
(γ) Αναγκαστική εκτέλεση της συμφωνίας για τα ανήλικα τέκνα στο συναινετικό διαζύγιο (ΚΠολΔ 950 § 3)	682
3.4.4.2. Αξίωση προσωπικής επικοινωνίας γονέως και τέκνου (ΚΠολΔ 950 § 2)	684
(α) Ουσιαστικοί όροι.....	684
(β) Το δικονομικό αντίκρισμα στην αναγκαστική εκτέλεση... ..	685
3.4.4.3. Αναγκαστική εκτέλεση άλλων υποχρεώσεων οικογενεια- κού δικαίου	689

Περιεχόμενα

III. Συνεκδίκαση γαμικών διαφορών και απαίτησης για χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης	689
IV. Κοινές διατάξεις σε όλες τις οικογενειακές διαφορές	691
1. Τρόπος άσκησης αγωγής επί γαμικών διαφορών και διαφορών από τις σχέσεις γονέων και τέκνων (ΚΠολΔ 593)	692
2. Ικανότητα δικαστικής παράστασης ανηλίκων που συνάπτουν γάμο και προσώπων υπό επικουρική δικαστική συμπαράσταση (ΚΠολΔ 594)	694
2.1. Δικαιολογητικός λόγος	694
2.2. Έγγαμοι ανήλικοι	695
2.3. Πρόσωπα που βρίσκονται σε επικουρική δικαστική συμπαράσταση	696
2.4. Περιπτώσεις εκτός του πεδίου της ΚΠολΔ 594.....	696
3. Ερημοδικία (ΚΠολΔ 595).....	698
3.1. Δικαιολογητικός λόγος	698
3.2. Πρώτος βαθμός δικαιοδοσίας.....	699
3.3. Δευτεροβάθμια δίκη.....	700
4. Θάνατος διαδίκου (ΚΠολΔ 596).....	701
4.1. Ο κανόνας: κατάργηση της δίκης	701
4.1.1. Ως προς το κύριο αντικείμενο της δίκης	701
4.1.2. Ως προς τα παρεπόμενα αντικείμενα.....	704
4.2. Εξαίρεση: διακοπή της δίκης (ΑΚ 1372 § 2, 1378 αριθμ. 1).....	705
5. Αποδεικτικές ιδιαιτερότητες (ΚΠολΔ 597)	706
5.1. Αποκλίσεις από το συζητητικό σύστημα	707
5.2. Αποδεικτικοί περιορισμοί.....	709
6. Προθεσμία αναψηλάφησης (ΚΠολΔ 598).....	712
7. Παραίτηση από τα ένδικα μέσα (ΚΠολΔ 599)	713
8. Προδικαστικά ζητήματα (ΚΠολΔ 600).....	716
9. Δικαιοδοσία ελληνικών δικαστηρίων (ΚΠολΔ 601)	720
10. (Ουσιαστικό) δεδικασμένο (ΚΠολΔ 602).....	724
10.1. Αντικείμενο	724
10.1.1. Δίκες διαζυγίου	725
10.1.2. Προσβολή πατρότητας	727
10.1.3. Προσβολή μητρότητας	728
10.2. Χρόνος αφετηρίας και κατάληξη	728
10.3. Υποκειμενικά όρια του δεδικασμένου	728
10.4. Τριτανακοπή	735
ΔΗΜΑΤΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ	737